

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 899/2016-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ján Florián Gajniak, advokát s. r. o., Šafárikovo námestie 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Florián Gajniak, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 7/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného

súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 7/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom a účastníkmi konania v napadnutom konaní až do podania tejto sťažnosti a ku skutkovému stavu uviedla najmä, že:

«V predmetnej veci spis. zn. 2C/7/2014, dňa 16.9.2013 podala sťažovateľka(...) na Okresnom súde v Žiline, návrh na vydanie platobného rozkazu o finančnú úhradu nájomného, v zmysle ustanovení § 172 OSP ods. 1, a § 451, ods. 1 OZ.

Súd z úplne jednoduchej veci vytvoril nekonaním zdĺhavý súdny proces.

Úkony navrhovateľky/sťažovateľ (s dovoľením ústavného súdu sa navrhovateľka/sťažovateľka nazdáva, že v záujme sprehľadnenia sťažnosti, bude svoju pozíciu označovať skratkami S/N).

(...) 29.1.2015 Sťažovateľ/navrhovateľ zasiela predsedovi Okresného súdu Žilina sťažnosť na prieťahy v konaní.

Od 1. pojednávania do podania sťažnosti na prieťahy v konaní uplynulo 136 dní

Takže od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu uplynulo spolu 501 dní

4.3.2015 S/N zasiela predsedovi Okresného súdu Žilina, opakovanú sťažnosť na bezdôvodné prieťahy v konaní, ktorá zostala bez odozvy.

11.3.2015 S/N zaslal predsedovi Okresného súdu Žilina list o nutnosti urgovať nevybavenie svojej sťažnosti na neodôvodnené prieťahy v konaní.

(...) Od podania prvej sťažnosti na neodôvodnené prieťahy v konaní (29.1.2015), po dátum uhradenia súdneho doplatku za sťažnosť (4.8.2015), neodôvodnené prieťahy v konaní napriek opakovaným sťažnostiam predstavujú 188 dní.

Ku dňu podania sťažnosti na bezdôvodné prieťahy v konaní na Ústavný súd SR, 8.10.2015, neodôvodnené prieťahy v konaní(...) predstavujú celkom 753 dní.

Čo znamená, že sú to (nielen) pri seniorskom veku sťažovateľky, viac ako dva roky.

Vzhľadom na tak závažné porušenie práva súdom počas dlhých mesiacov a pre zanedbaný priebeh súdneho konania bez akýchkoľvek listinných dôkazov, ktoré by predložili odporcovia v protiklade s tým, ako súd nepochopiteľne neakceptuje uplatňovanie zákonných námietok navrhovateľa/sťažovateľa. Na prvé pojednávanie, ktoré súd po dlhom čase vytýčil,

S/N včas a riadne ospravedlnila svoju neúčast', so zákonom predpokladaných ospravedlniteľných dôvodov(choroba). Súd napriek tomu pojednávanie otvorí nepochopiteľne na ňom plnil želania odporcov ísť sa (ako na výlet) pozrieť na predmetnú parcelu. Súd S/N nezaslal zápisnicu z tohto pojednávania. S/N teda nemal vedomosť o tom, čo sa na pojednávaní odohrávalo a nemal sa odnikadiaľ možnosť dozvedieť, že súd jeho ospravedlnenie ignoroval. Následne na druhý deň súd zaslal S/N predvolanie na ohliadku na mieste vo [REDACTED]. Neskôr, súd vytyčenú ohliadku na deň 3.9.2014 upovedomením odročil. S/N pre tieto kroky súdu zaslala namietanie procesne zmätočného predvolania na ohliadku s tým, že prstom v tráve alebo mávnutím ruky vo vzduchu sa nedajú nikde na svete označiť hranice pozemkov. Na to sú aj v zmysle OSP príslušní odborníci-geodeti. S/N sa snažil upozorniť na to, že súd by tak na seba prevzal erudíciu vysokoškolsky vzdelaných, špecializovaných odborníkov-geodetov. Nepripravené pojednávania sú späté s opakovanými šikanóznymi, úplne iracionálnym a preto nezmyselnými snahami súdu predvolávkami tortúrovať S/N ísť sa pozrieť na 450 km vzdialený pozemok (225 km od jeho trvalého bydliska - t.j. 450 tam a späť) len tak na výlet, bez zabezpečenia jeho ochrany pred úplne aktuálnym, potenciálnym agresívnym atakom od „neznámych osôb“. Obzerať pozemok bez odborného geodeta, oprávneného určovať lomové body medzi jednotlivými parcelami, ktorý sťažovateľ pozná už vyše 70 rokov, iba pod zámienkou tzv. ohliadky na mieste, bez splnenia zákonom uvažovaných zmysluplných podmienok je predstieraním oprávnenosti úkonov súdu. Aj potom opakované sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi Okresného súdu v Žiline nepomohli dať priebeh konania do zákonných rámcov, takže sťažovateľ pri ochrane svojich práv musí podať túto sťažnosť.

(...) Bezdôvodné prieťahy v konaní Okresného súdu v Žiline, podľa jeho jednotlivých krokov je možné charakterizovať tým, že takýmto postupom nebol S/N súdom chránený vo svojich právach.

(...) Z(...) priebehu času v konaní pred súdom vyplýva, že od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu navrhovateľom /sťažovateľom dňa 16.9.2013 až po deň vytyčenia prvého pojednávania vo veci dňa 23.6.2014 uplynulo 281 dní.

(...) Takouto dlhodobou nečinnosťou Okresného súdu v Žiline, ako aj Krajského súdu v Žiline, bolo porušené moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, upravené v článku 48, ods. 2, Ústavy SR

Bezdôvodnými, viacmesačnými prietahmi v konaní vyúsťujúcich už do viac ako dvoch rokov, sa sťažovateľ dostal do situácie, že sa nedovolal ochrany svojich práv ani sťažnosťami predsedovi Okresného súdu v Žiline a nepochodil ani na Krajskom súde v Žiline, takže sťažovateľova právna neistota naďalej pretrváva až do dňa meritórneho rozhodnutia vo veci, ktoré je v dôsledku krokov okresného súdu v nedohľadne, pretože S/N sa voči ešte len písomne nedodanému rozsudku, rozhodne bude musieť odvolať.

(...) Pre svoj vysoký vek sa ťažko chorá sťažovateľka nazdáva, že jej náhle zhoršenie zdravotného stavu nie je vec neobvyklá. Musí s tým žiť. Takýto stav jej objektívne zabránil v účasti na jednom vytýčenom pojednávaní, na ktoré sa riadne ospravedlnila (čo súd ignoroval) po dlhom čakaní nevyriešení jej veci. Je to veľký nepomer k tomu, aby sa to stalo dôvodom na pardonovanie okresného súdu, hoci aj súd bol údajne nejaký neznámy čas práceneschopný. Zodpovednosť súdu za tieto mnohomesačné prietahy v konaní je podľa názoru S/N nesporná, pretože súd nepostupoval po podaní návrhu na vydanie PR v zmysle ustanovení § 172-§175 OSP, takže podľa názoru S/N konal svojvoľne, čím sám súd založil podmienky na následné prietahy. Takýto postup súdu by ho nemalo uchrániť od zaplatenia primeranej majetkovej ujmy sťažovateľovi. Ako je zdokumentované, sťažovateľka si však vždy v konaní promptne plnila všetky zákonom i súdom požadované povinnosti.

Vo vyššie uvedenom časovom rozpätí odporcovia vyslovili svoje priam detinsky priehľadné lživé, ale pritom účelové vyjadrenia, ktoré potom opakujú, čo im súd schvaľuje. Sú síce úplne nezmyselné, právne irelevantné a skutkový stav i priebeh skutkového deja deformujúce tvrdenia (na čo podľa zákona majú odporcovia právo), ale súd má povinnosť to vyriešiť a nie splňať želania odporcov.

Sťažovateľ pre nedôstojný priebeh tohto súdneho procesu, pretože v rozpore s ustanoveniami OSP - súd konanie po viac ako 2 rokoch, na 2. pojednávaní a bez akéhokoľvek dokazovania v zmysle §132-135 OSP vydal záporný rozsudok (pre S/N). Keď bude S/N jeho písomné zdôvodnenie doručené, tak sa bude musieť proti nemu odvolať, takže vynesenie právoplatného rozsudku je v nedohľadne.

(...) Bezdôvodnými viacmesačnými prietahmi v konaní v tejto veci sa sťažovateľ dostal do situácie, že sťažovateľova právna neistota naďalej pretrváva, nielen v súčasnosti, ale bude trvať až do dňa meritórneho a právoplatného rozhodnutia vo veci.

(...) Túto svoju sťažnosť zasielanú na Ústavný súd SR na postup Okresného súdu v Žiline podávame z toho dôvodu že o ochrane nami označeného základného práva nerozhoduje iný súd a u tohto súdu sa v priebehu 753 dní, t. j. skoro 25 mesiacov, teda viac ako 2 roky prejavil nedostatok takých procesných úkonov v dôsledku nesprávneho posudzovania meritu veci, dôsledkom čoho bolo vážne poškodenie sťažovateľa súdom, hoci ide o veľmi jednoduchú, štandardne sa asi opakujúcu vec aj na mnohých iných súdoch na Slovensku. Konanie vo veci nemuselo mať neodôvodnené prieťahy, ak by súd k nemu aj po nenariadení PR pristupoval v zmysle § 115, ods. 2, OSP pretože v zmysle ustálenej judikatúry NS SR sa dá odvodiť, že ide o drobný spor, nakoľko v jednom roku neprekračuje hranicu 300.- €.

(...) Aby sa dovriesila ochrana porušeného základného práva formou primeraného finančného zadosťučinenia Ústavného súdu v zmysle čl. 127, Ústavy SR požadujeme aj primerané finančné zadosťučinenie podľa zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP v sume 20.000.- Eur, pretože k porušeniu nášho práva došlo takým vážnym spôsobom, neriešením sťažnosti na prieťahy u predsedu Okresného súdu v Žiline i Krajského súdu v Žiline, ktorý si preto vyžaduje vyšší stupeň ochrany, najskôr sťažnosť predsedovi Okresného súdu, potom aj Krajského súdu a teraz Sťažnosť na Ústavný súd SR - a nie iba jednoduchú deklaráciu porušenia, základného práva (IV. ÚS 210/04).

Vyššie uvedené vyčíslenie nemajetkovej ujmy, ktorej sa domáha sťažovateľ je iba najminimálnejším zobrazením odškodnenia za psychické útrapy a zlomkom celej ujmy, čím sa preukazujeme nestarostlivosťou súdu o odstránenie právnej neistoty u vekovo veľmi starého sťažovateľa, čo trvá už viac ako 2 roky. V seniorskom veku taká etapa života predstavuje veľmi dlhé obdobie.

Takto uplatnenú sumu primeraného finančného zadosťučinenie podľa § 50, ods. 3 zákona o Ústavnom súde, zdôvodňujeme tým, že právna neistota, v ktorej sa dlhodobo nachádzame nám spôsobila aj vážnu materiálnu ujmu. Ujma, ktorú utrpel sťažovateľ je tak vážna, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy v tomto smere zodpovedá praxi Ústavného súdu SR a máme pocit, že ju sťažovateľ navrhuje zodpovedne.

(...) Sťažovateľ sa domáha aj primeraného zadosťučinenia, pretože je presvedčený, že zavinením Okresného súdu Žilina, ktorý nevydal PR, aby sa po prípadnom odpore odporcov, vec vyriešila v zmysle § 6, OSP, t. j. rýchlo a účinne. Prieťahmi v konaní tak súd

S/N zmaril v tom čase príležitostný možný odpredaj dotknutého pozemku. Je potrebné uviesť, že súd predsa nemôže garantovať nikomu, že príležitosť alebo nejaká životná šanca sa rýchlo vyskytne znovu. Citovaný § 6 OSP je o tom, aby súd nemaril príležitosť účastníkovi na trhu. Takže S/N vzniká majetková ujma minimálne vo výške 80.000 Eur (ako náhrada škody, ktorú si však sťažovateľ v tejto sťažnosti neuplatňuje) i nemajetková ujma, 20.000 €, titulom nemožnosti užívať svoj majetok alebo dostať zaplatené za dlhodobé nepovolené užívanie jeho vlastníctva, preto žiada podľa svojho názoru zaplatiť takú oprávnenú sumu od vinníka, formou finančného zadostučinenia.

Ak by sme finančné prostriedky, ktoré by sme utržili predajom parcely uložili na účet v banke, získali by sme aj pri tom najminimálnejšom ročnom úroku 1,5 %, efektívne značné finančné prostriedky, čoho sú si vedomí odporcovia i súd, takže priedahmi je táto potenciálna finančná transakcia s vlastníctvom sťažovateľky odsúvaná do neurčitého, neprehľadného času v budúcnosti. Ak sa toho dožije. Ale s tým by spravodlivý súd nemal vo svojich úvahách kalkulovať.

Pretože súd o našom návrhu konal bez relevantného priebehu pojednávani, vznikla nám majetková ujma nielen na finančných prostriedkoch, ale aj ochromenia celkového života rodiny. Žiadame, aby nám Ústavný súd priznal aj náhradu trov konania a ďalších nákladov, spojených s uplatňovaním nášho základného práva na Ústavnom súde SR, pretože okresný súd v našej veci nielen ako seniora riadne nekoná viac mesiacov a pritom ide o veľmi jednoduchú vec, takže ich uplatňujeme sumou 361,96 Eur /tarifa v zmysle Vyhlášky o úhrade advokátskych služieb/.»

3. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sa sťažovateľka domáha toho, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

1/ Základné právo [REDAKOVANÉ], upravené v čl. 48, ods. 2 Ústavy SR v konaní vedenom pod spis. zn. 2C/7/2014 na Okresnom súde v Žiline, porušené bolo

2/ Krajskému súdu v Žiline, prípadne Okresnému súdu v Žiline sa prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn 2C/7/2014, aby konali bez zbytočných priedahov.

3/ [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 20.000.-Eur, ktoré je Okresný súd v Žiline, povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4/ Ústavný súd SR priznáva [REDAKOVANÉ] úhradu trov konania sumou 361,96 Eur, ktoré je povinná kancelária Ústavného súdu SR zaplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jána Floriána Gajniaka(...) do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

6. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 7/2014.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

7. Vychádzajúc zo samotnej sťažnosti a z dopytu na okresný súd, ústavný súd zistil, že napadnuté konanie sa začalo 16. septembra 2013 a na okresnom súde bolo skončené vydaním rozsudku 8. októbra 2015. Napokon napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 17. júna 2016.

8. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

9. Napadnuté konanie okresného súdu sa zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Konanie vedené pod sp. zn. 2 C 7/2014 trvalo na okresnom súde cca dva roky, počas tohto obdobia okresný súd odstraňoval procesné prekážky konania, vykonával dokazovanie miestnou ohliadkou a nariad'oval pojednávania. Faktom je, že neopodstatnené zastavenie konania uznesením č. k. 7 Ro 288/2013-11 z 8. októbra 2013 (pre údajné nezaplatenie súdneho poplatku s'ťažovateľkou, asi na tri mesiace oddialilo prerokovanie danej veci, avšak tento krátkodobý neefektívny postup okresného súdu nemožno považovať za porušenie základného práva s'ťažovateľky garantovaného v citovanom článku ústavy.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie základného práva s'ťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto s'ťažnosť s'ťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

10. Okrem uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 109/03, IV. ÚS 37/02) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd s'ťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00). Predmetná s'ťažnosť bola ústavnému súdu doručená 2. novembra 2015, pričom napadnuté konanie bolo na okresnom súde ukončené už 8. októbra 2015, teda v čase doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu už tvrdené porušovanie označeného základného práva s'ťažovateľky na okresnom súde netrvalo a táto skutočnosť bola tiež základom na záver, že s'ťažnosť je zjavne neopodstatnená.

11. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2016